

**TARPTAUTINĖS PASAULIEČIŲ PRANCIŠKONŲ ORDINO TARYBOS (CIOFS)
PREZIDIUMAS**

NUOLATINIO UGDYMO PROJEKTAS

MĖNESINIS DOKUMENTAS

2010 m. gruodžio mėn. Nr. 12 (Pirmieji leidimo metai)

I SKYRIUS: MĖNESIO TEMA

Siužetas II-6: Priklausymo Pasauliečių pranciškonų ordinui reikšmė

Emanuela De Nunzio, OFS (išvados)
Ewald Kreuzer, OFS komentarai ir išvados

Priklausymo pojūtis yra ant visiškai tikros brolystės pamato. Individualizmo laikais mes turime iš naujo atrasti OFS, pranciškoniškos šeimos, kurioje kiekvienas prisiima rūpestį kitu, reikšmę ir vertingumą.

Priklausymas OFS kiekvieną mūsų grąžina atsakomybėn už savąjį gėrį ir tikėjimą.

Kaip išgyventi šį priklausymą? Mūsų Generalinių Konstitucijų 30 straipsnio 2 dalyje pabrėžiama: „Narių bendros atsakomybės nuovoka reikalauja asmeninio dalyvavimo, liudijimo, maldos, aktyvaus bendradarbiavimo pagal kiekvieno galimybes ir, jei reikia, įsipareigojimo vadovauti Brolijai.“

Svarbu pasiekti, kad OFS netaptų paprastu parapijiniu susivienijimu, nuolat keičiančiu savo funkcijas pagal vietinius pokyčius. Mūsų Ordinas yra institucinis kūnas, kuris jau peržengė aštuonis istorijos šimtmečius, pasauliui nešdamas savo įkūrėjo šventojo Pranciškaus žinią. Daug pasauliečių pranciškonų tapo didžiais šventaisiais.

Priklausymas ir misija. Turime pabrėžti bendrystės ir tarpusavio ryšių reikšmę Ordino ir visos Bažnyčios viduje. Skelbkime pasauliui Gerąją Naujieną, atmindami, jog esame tik geranoriška organizacija, vengianti bet kokio išdidumo bei pranašumo.

Mums, krikščionims, būtinos naujos veikimo formos:

- **socialinis – politinis ugdymas** *Gaudium et Spes* (Vatikano II Susirinkimo Pastoracinė Konstitucija apie Bažnyčią šiuolaikiniame pasaulyje) ir naujausių Bažnyčios mokymų, būtent pirmosios Benedikto XVI enciklikos *Deus Caritas est* antros dalies šviesoje.

- **ugdymas** įvairiose srityse: **1. Savanorystės**, kur aukojamas savas įnašas kuriant „meilės civilizaciją“ (Benediktas XVI); **2. Dėmesio jaunimui**, kuris, pasiruošęs konkretizuoti savo „drąsą gyventi ir veikti“, nori būti lydimas Kristaus Veido ieškojime; **3. Pagarbos kūriniams**, per kurią išsivystys atnaujintas jautrumas; **4. Konkretaus ir aktyvaus dalyvavimo** ekumeniniame ir tarpreliginiame dialoge; **5. Misionieriško įsipareigojimo**, kuris neapsiribos vien Misijų dienomis ar šokia tokia ekonomine parama.

Aktyvus ir vidinis gyvenimas: mūsų aktyvusis gyvenimas turi būti maitinamas intensyvaus vidinio gyvenimo, kasdien atnaujinamo pastovaus, asmeninio ir meilingo dialogo su mūsų Garbinguoju Tėvu.

Ženklas TAU, pasirinktas šventojo Pranciškaus ir kurį mes, pranciškonai, nešiojame, mus papuošia „kryžiaus dvasingumu“, taigi liudija Kryžiaus priėmimą, mūsų pajėgumą ir gerą valią gyventi darnoje su juo laike, kuriame mūsų silpnumas bus perkeistas į šlovę dėka Kristaus malonės, laike asmeninio išgelbėjimo kiekvienam iš mūsų ir laike tikinčiųjų bendruomenės, pašauktos saugoti širdis, atvertas broliškam dialogui, atidžias vienas kitam ir Dievui, visuotinio išgelbėjimo.

Priklausymas: Mūsų priklausymą savai Brolijai ir Pranciškonų ordinui galime pagerinti, bendradarbiaudami ugdymosi ir šventumo mokykloje, mūsų susirinkimus intensyviai išgyvendami kaip „sakramentą“, liudydami mūsų bendrystę Bažnyčioje, dalyvavimą jos apaštalavime; taip pat mūsų aktyvų buvimą visuomenėje Bažnyčios socialinės doktrinos šviesoje. Taip pat yra svarbu atsižvelgti į mūsų Ordino tarptautinę padėtį, aktyvinti vidinį bendravimą, gerinant tarpusavio pagarbą ir pažinimą, aktyviai prisidedant prie pranciškoniškų iniciatyvų tarptautiniu lygiu ir bendradarbiaujant su tų pačių tikslų siekiančiais judėjimais ir institucijomis (GK 18.3; 23.1).

Klausimai diskusijoms ir svarstymams Brolijose

1. Kokias matote atviras galimybes būti „džiaugsmo ir vilties liudytojais“?
2. Kaip asmeniškai išgyvenate jūsų „priklausymo Pasauliečių pranciškonų ordinui prasmę“?

II SKYRIUS: DVASINIS GILINIMASIS

Siužetas: Kontempliuoti mūsų tarpe gyvenantį Dievą: Priklausyti Kristui ir gyventi pasaulyje

Br. Amando Trujillo Cano, TOR

Tas Žodis tapo kūnu ir gyveno tarp mūsų; mes regėjome jo šlovę – šlovę Tėvo viengimio Sūnaus, pilno malonės ir tiesos (Jn 1, 14).

Yra kažkas Kalėdų dvasioje, kas, atrodo, atlaikė šio pasaulio puolimus. Gausybė šeimų susirenka tą naktį ar dieną džiaugtis švenčiant gimimą unikalios būtybės, vaikelio Jėzaus, „kuris apsireiškė mums lyg saulė iš dangaus aukštybių“ (Lk 1, 78). Parapijinės ar kitos bendruomenės tikėjime ir meilėje švenčia savo gražiausią liturgiją, dalyvaudami mūsų krikščioniško tikėjimo ir mūsų Gelbėtojo pasitikimo iškilmių malonėse. Kalėdų malonė leidžia mums matyti vietą šiame pasaulyje, kur įsikūrė Dievas, net jei daugelis nepažįsta Kristaus ar yra praradę jo regėjimą. Ugnies nutraukimas Flandrijoje per 1914 m. Kalėdas tapo simboliniu ženklu. Žinoma, komerciškumas, supasaulėjimas ir daugelis kitų ideologijų gali numenkinti krikščionišką Kalėdų prasmę. Todėl taip svarbu kasmetiniai budėjimai švenčiant reikšmingas Kalėdas, kurios mus priartina prie Dievo Sūnaus įsikūnijimo slėpinio ir perkeičia mus savo atnaujinta malone. Jei Kalėdų prasmė gausiose širdyse ir sielose yra dalinai aptemus, tai gali būti ir dėl to, kad daug krikščionių patys su savo šeimomis ir bendruomenėmis nesiruošia priimti didingą Dievo dovaną, „Tėvo viengimį Sūną, pilną malonės ir tiesos“ (Jn 1, 14). Liturginis Advento laikotarpis ir yra tam, kad padėtų šiam pasiruošimui. Per šį laikotarpį mes vėl išgirstame mesijinių pranašų kvietimą, kurie atneša ateities viltį, netikėtai Dievo atvertą pažeistai žmonijai, po to Joną Krikštytoją, kuris iš dykumos kviečia ruošti Viešpačiui kelią. Marijos drąsus ir sąmoningas atsivėrimas Dievo Dvasiai mus taip pat kviečia priimti Dievo iniciatyvas mūsų gyvenimuose ir pasaulyje, atpažįstančiame mumyse Jo tarnus.

Mums ir Kalėdų pilnaverčiam šventimui Asyžiaus Pranciškus yra nepakeičiamas žinios nešėjas. Savo dvasinėje kelionėje jis vis labiau koncentravosi į Kristaus žmogiškumą, į jo kančią ir nuolankų gyvenimą ypač po savo apsilankymo 1219 m. Šventojoje žemėje. Tomas Celanietis mums pasakoja: „*Daugiausiai jis galvodavo apie Dievo nuolankumą, kurį jis atskleidė per Įsikūnijimą, ir apie meilę, kurią parodė kentėdamas. Tai prisiminęs net nenorėjo mąstyti ką kita.*“ (1 Cel 84). Savo antrajame „Gyvenime“ Celanietis papildė: „*Labiau nei bet kokią kitą iškilnę Kalėdas jis švėsdavo su neapsakomu džiaugsmu, sakydamas, jog tai švenčių šventė, nes šią dieną Dievas tapo mažu*

vaikeliu“ (2 Cel 199), kad išgelbėtų žmoniją. Pats Pranciškus kalba apie Dievo Sūnų: „*Jis, kuris buvo turtingesnis už bet ką, jis panoro pasirinkti vargą drauge su palaimintąja savo motina*“ (2 Lf 5). 1223 m. Kalėdų dieną drauge su savo draugu Jonu ir dalyvaujant broliams ir žmonių miniai, kurie nešėsi žvakes ir deglus, Pranciškus suorganizavo mažoje Greccio oloje Užgimimo Betliejuje scenos pavaizdavimą (plg. 1 Cel 84-87). Šventasis Bonaventūra „*Didžiojoje legendoje*“ priduria, „*kad šis sumanymas nebūtų pavadintas revoliucingu, jis atsiklausė Vyskupo ir tam gavo leidimą. Po to jis liepė paruošti ėdžias, atnešti šieno, atvesti jautį ir asilą. Buvo sukviesti broliai, atskubėjusi minia, miškas aidėjo nuo jų dainų, ir ši garbinga naktis vėl susigrąžino spindesį ir iškilmingumą žaižaruojančių deglių šviesoje ir skambant pakylėtoms giesmėms* (LM X, 7). Pranciškui tai buvo džiugi Betliejaus Kūdikių vizija ir *tai pažadino sielas tų, kurių tikėjimas Kristumi buvo prisnūdęs. Ant ėdžių tarsit ant altoriaus buvo švenčiamos mišios, ir Pranciškus, nes buvo diakonas, skambiu balsu giedojo Evangeliją ir pamokslavo liaudžiai. Ten iš tiesų buvo pagerbtas paprastumas, tai buvo neturto triumfas, geriausia nuolankumo pamoka; Greccio tapo nauju Betliejum* (1 Cel 85-86). Verta įsidėmėti tai, ką Pranciškus norėjo išreikšti šia švente: „*Jis troško, kad vargšai ir elgetos tą dieną būtų lygiaverčiai turtuoliams, kad jaučiai ir asilai gautų papildomai avižų ir šieno.*“ (2 Cel 200)

Mūsų tikėjimo pagrindinės paslapties šventimas turi mums padėti nuolat sąmoningiau suvokti Dievo buvimą mūsų tarpe ir didžiausią vertę visiems kūrinijos ir tikėjimo aspektams mūsų gyvenimo kelionėje teikiančią Dievo Sūnaus įsikūnijimą. *Tad pasauliečiai pranciškonai teieško gyvo ir veiksmingo Kristaus asmens broliuose, Šventajame Rašte, Bažnyčioje ir liturgijoje*“. (Reg. 5). Savo naujausiame apaštaliniaame paraginiame *Verbum Domini* mūsų popiežius Benediktas XVI pabrėžia Dievo Žodžio universalumą išgelbėjimo ekonomijoje: „*Žodis trykšta iš Tėvo ir apsigyvena tarp savųjų, o po to grįžta į Tėvo įsčias, kad atsineštų su savimi visą kūriniją, kuri jame ir per jį buvo sukurta*“ (VD 121).

Klausimai diskusijoms ir svarstymams Brolijose

1. Pasakykite keletą sunkumų, su kuriais susiduriate švenčiant reikšmingas Kalėdas.
2. Papasakokite apie keletą iniciatyvų, kurios jums padėjo geriau švęsti mūsų Viešpaties gimimą.

III SKYRIUS: BAŽNYČIOS SOCIALINIS MOKYMAS

II: Bažnyčios socialinio mokymo santrauka

Br. Amando Trujillo Cano, TOR parinktos ištraukos ir klausimai

Skirsnis 9 iš 9: Gailestingumo kelias

204 Tarp dorybių, visas drauge paėmus, ir konkrečiai socialinių vertybių ir gailestingumo egzistuoja labai stiprus ryšys, kuris nuolat vis giliau turi būti atpažintas. Gailestingumas, dažnai apribojamas artimų ryšių sritimi arba individualaus pagalbos kitam požiūriu, turi būti iš naujo įvertintas kaip autentiška vertybė pagal aukščiausius ir universalius socialinės etikos visumos kriterijus. Tarp visų kelių, surastų ir nueitų įtvirtinant vis naujas aktualaus socialinio klausimo sprendimo formas, geriausias iš visų yra gailestingumu nužymėtas kelias.

205 Tiesos, teisingumo ir laisvės vertybės gimsta ir vystosi iškildamos iš gailestingumo vidinio šaltinio. Šios vertybės įteisina atramas, užtikrinančias stiprumą ir patvarumą gyvenimo ir veikimo statinyje; tai yra vertybės, nustatančios visos socialinės institucijos ir jos veikimo kokybę.

206 Gailestingumas numato ir peržengia teisingumą: šis paskutinysis turi išsipildyti gailestingume. Jeigu teisingumui būdinga žmonėse „vykdyti teismą“, kad tarp jų teisingai būtų paskirstomos materialinės vertybės, tai meilė, priešingai, ir tikrai ji (ir tai yra geranoriška meilė, kurią vadiname „mielaširdingumu“) yra pajėgi grąžinti žmogui jį patį. Žmogiškieji santykiai negali būti reguliuojami išskirtinai tik teismo matu: Praeities ir mūsų laikų patirtis atskleidžia, jog

nepakanka vien teisingumo, galinčio nuvesti netgi į savęs paneigimą ir susinaikinimą (...). Istorijos patirtis palydima suformuluotos aksiomos: „*summum ius, summa iniuria*“. Iš tikro, teisingumas „visoje žmogiškų ryšių erdvėje turi atlaikyti, kad taip pat pasakytų ir apie svarbų „perkeitimą“, kylantį iš meilės, kuri yra – kaip skelbia šventasis Paulius – „kantri“ ir „maloninga“, arba kitaip tariant, kuri neša savyje gailestingosios meilės bruožus, taip būdingus Evangelijai ir krikščionybei“.

207 ...Vienintelis gailestingumas, savo „forma virtutum“ kokybe, gali teikti gyvybę ir formą socialiniam veikimui taikos kryptimi visada sudėtingo pasaulio kontekste. Nes kiekvieną kartą reikalinga daryti tai, kas būtina, kad gailestingumas pagaliau pasirodytų ne vien kaip individualaus veikimo įkvėpėjas, bet ir kaip jėga, galinti iškelti naujus kelius šiuolaikinio pasaulio problemų drąsiam sprendimui, giliam ir vidiniam struktūrų, socialinių organizacijų, juridinių normų atnaujinimui. Šioje perspektyvoje gailestingumas tampa socialiniu ir politiniu gailestingumu...

208 *Socialinis ir politinis gailestingumas neišsisemia tarpasmeniniuose santykiuose, bet išsiskleidžia į tinklą, kurio centre įsirašo šie ryšiai, ir kuris tiksliai įteisina socialinę ir politinę bendruomenę, aprėpia jos visumą, regėdamas galimą gėrį jos visumai (...)* Gailestingumo veikimas, kurio dėka atsakoma *čia ir dabar* į realų ir neatidėliotiną poreikį, yra nenuginčijamas gailestingos meilės aktas, bet įsipareigojimas linkstantis *organizuoti ir struktūrizuoti visuomenę* tokiu būdu, kad ateitis neatsidurtų varge, yra taip pat būtinas gailestingumo veiksmas, ypač kai šis vargas tampa situacija, kurioje atsiduria didelis žmonių skaičius ir net ištisos tautos; mūsų dienomis ši situacija pasiekia tikro *pasaulinio socialinio klausimo* lygį.

Savo enciklikoje *Caritas in veritate* popiežius Benediktas XVI nagrinėja gailestingumo ir tiesos vidinį tarpusavio ryšį, pagilindamas viso rinkinio mokymą ir kviesdamas mus išlaisvinti gailestingąją meilę iš mūsų šiuolaikinės kultūros sukurtų nuostatų. Štai keletas ištraukų:

2. Gailestingumas yra Bažnyčios socialinės doktrinos pagrindinė veikimo kryptis. Kiekviena atsakomybė ir kiekvienas įpareigojimas, kuriuos nustato ši doktrina, yra persunkti meilės, kuri pagal Kristaus mokymą yra viso Įstatymo sintezė (Mt 22, 36-40) (...) *viskas kyla iš Dievo meilės, per jį viskas įgyja formą ir viskas tiesiasi link jo.*

3. Tiesa yra šviesa, kuri meilei suteikia prasmę ir vertę. Tuo pat metu tai yra ir proto, ir tikėjimo ta pati šviesa, kurios dėka intelektas suranda natūralią ir pranokstančią natūralumą meilės tiesą: protas joje randa dovanos prasmę, priėmimą ir bendrystę. (...) Kultūroje be tiesos viskas tampa sugadinta ir deformuota, ji virsta savęs pačios priešingybe. Tiesa išlaisvina meilę iš emocinio ribotumo, kuris iš jos atima ryšių bei socialinį turinį, ir iš fideizmo, atimančio žmogiškumo ir universalumo dvelkimą. Tiesoje meilė tuo pat metu reflektuoja asmeninę ir viešą dimensiją tikėjimo bibliiniu Dievu, kuris yra „*Agape*“ ir „*Logos*“: Gailestingumas ir Tiesa, Meilė ir Žodis.

Klausimai diskusijoms ir svarstymams Brolijose

1. Ką gali nuveikti mano Brolija, kad gailestingumas būtų vertinamas kaip *aukščiausia ir visuotinė socialinės etikos nuostata*?

2. Kokios yra galimybės man ir mano Brolijai veikti vardan socialinio ir politinio gailestingumo?

3. Kaip mano Brolija ir aš pats galime prisidėti išlaisvinant gailestingumą iš įsigalėjusios prievartos mūsų kultūroje?